

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 26 października 2023 r.

WK-I.431.1.43.2023

**Pan
Adam Ciszkowski
Burmistrz Halinowa**

**Urząd Miejski w Halinowie
ul. Spółdzielcza 1
05-074 Halinów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Maria Los – starszy inspektor wojewódzki oraz Krzysztof Florek – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 18 kwietnia do 9 maja 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miejskim w Halinowie, z siedzibą w Halinowie przy ul. Spółdzielczej 1.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 4 kwietnia 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 5 października 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 1 urodzenia, 102 małżeństw i 140 zgonów, 9 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 30 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 3 czynności polegających na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 99 ustawy Prawo o aktach stanu

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4lj4d68r/skrytka
www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

cywilnego³, 61 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego oraz 1 czynności odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 1864 odpisy aktów stanu cywilnego, 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 11 decyzji o zmianie imienia i nazwiska.

W kontrolowanym okresie nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz decyzji w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego rejestracji stanu cywilnego, jak również nie wydawano zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c. oraz zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 1 akt urodzenia, 10 aktów małżeństwa, w tym: 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: kierownik USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 10 aktów zgonu, 5 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 5 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 3 czynności polegające na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, 5 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynność odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego, 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 5 zaświadczeń o stanie cywilnym oraz 3 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁵.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach kierownik USC lub jego zastępca, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 p.a.s.c., uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktu urodzenia, aktów małżeństwa i aktów zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym i zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).
Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu w sprawie danych statystycznych dla czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, który dołączono do akt kontroli.

zbiorowych do aktu urodzenia znajdowała się karta urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdowały się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenia wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez kierownika USC oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. W aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdowały się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu.

Ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddany kontroli akt urodzenia, akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 60, art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Odpisy skrócone aktu urodzenia, aktów małżeństwa oraz zgonu wydawane z urzędu, wydano niezwłocznie.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, transkrypcji oraz odtworzeniu zagranicznego aktu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99 ust. 1, art. 105 ust. 1 oraz art. 109 ust. 3 p.a.s.c.

Poddanej kontroli transkrypcji dokonano zgodnie z wymogami art. 104 ust. 2 i 3 ustawy p.a.s.c., poprzez wierne i literalne przeniesienie treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99, art. 104 oraz art. 109 p.a.s.c., kierownik lub zastępca kierownika USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23, art. 105 ust. 1 oraz art. 110 ust. 1 p.a.s.c.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych wzmianek i przypisków.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie

sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

Poddane badaniu zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także zaświadczenia o stanie cywilnym zostały wydane z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁷. W przypadku 1 sprawy w aktach znajdował się egzemplarz aktowy wydanego zaświadczenia o stanie cywilnym, który poddano weryfikacji pod kątem zgodności danych z art. 49 ust. 2 ustawy p.a.s.c., stwierdzając, że zaświadczenie było kompletne.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały na podstawie wniosków spełniających wymogi określone w art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz zgodnie z właściwością organu określonego w art. 12 ust. 1 ww. ustawy, a także z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a. Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 § 1 k.p.a.

Stwierdzono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, rejestracji zdarzenia, które miało miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, wydania zaświadczenia stwierdzającego, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczenia o stanie cywilnym, a także za wydanie decyzji o zmianie imienia i nazwiska – była zgodna ze stawką określoną w części I ust. 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 2, 6, 7, 8 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁸.

Osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą na stanowisku kierownika USC i zastępcy kierownika USC spełniały wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W okresie poddanym kontroli kierownik USC w Halinowie przekazał do Archiwum Państwowego w Otwocku księgi stanu cywilnego, uzyskując uprzednio zgodę Wojewody Mazowieckiego na wyniesienie przedmiotowych ksiąg z USC w Halinowie, zgodnie z art. 128 ust. 2 p.a.s.c.

Urząd Stanu Cywilnego w Halinowie jest w posiadaniu akt stanu cywilnego, tj. księgi urodzeń, małżeństw i zgonów, w stosunku do których upłynął okres przechowywania wskazany

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.) – dalej k.p.a.

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

w art. 28 ust. 1 p.a.s.c. Powyższe dokumenty nie zostały przekazane do właściwego archiwum państwowego ponieważ jedna osoba, której dotyczą akty zamieszczone w tej księdze pozostaje przy życiu. Działanie powyższe jest zgodne z art. 28 ust. 3 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepowiadomieniu jednego z małżonków o złożeniu przez drugiego małżonka wniosku w sprawie sprostowania aktu małżeństwa⁹, czym naruszono wymogi określone w art. 35 ust. 5 ustawy p.a.s.c., zgodnie z którym *„Jeżeli sprostowania aktu małżeństwa dokonuje się na wniosek jednego z małżonków, kierownik urzędu stanu cywilnego powiadamia o złożeniu wniosku drugiego małżonka”*. W przedmiotowej sprawie wniosek o sprostowanie aktu stanu cywilnego został złożony przez jednego z małżonków.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- nie uzupełniono pól *„poprzedni związek małżeński”* i *„miejsce zawarcia małżeństwa”* w pozycji nr 1 *„Dane mężczyzny”* oraz *„Dane kobiety”*, w dwóch zapewnieniach o braku okoliczności wykluczających zawarcie małżeństwa¹⁰ – czym naruszono wymogi określone w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy p.a.s.c., zgodnie z którym *„Zapewnienie zawiera: 2) jeżeli osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo pozostawała uprzednio w związku małżeńskim albo prawomocnie stwierdzono nieistnienie małżeństwa - wskazanie miejsca zawarcia małżeństwa.”*
- w 4 poddanych badaniu przypadkach¹¹, nie opatrzono akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą, pomimo wymogu w tym zakresie określonego w § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, zgodnie z którym *„Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.”* Stwierdzono ponadto, że poddane badaniu akta zbiorowe rejestracji

⁹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą: *„W przypadku sprostowania aktu małżeństwa nr (...) złożonego przez jednego z małżonków, kierownik USC powiadomił ustnie drugiego małżonka, który był obecny przy składaniu wniosku.”* Należy zaznaczyć, że fakt powiadomienia drugiego małżonka nie znajduje potwierdzenia w aktach i nie został w żaden sposób udokumentowany.

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą: *„W zapewnieniach dotyczących zawarcia małżeństwa nr (...) nie zostały wypełnione pola „miejsce zawarcia małżeństwa” poprzedniego związku zarówno u mężczyzny jak i u kobiety z powodu oczywistej pomyłki lub przez błąd systemu (puste pola), dokumenty potwierdzające powyższe zdarzenie w aktach zbiorowych.”*

¹¹ Dotyczy 3 poddanych badaniu spraw dotyczących czynności sprostowania aktu stanu cywilnego oraz 1 poddanej sprawie dotyczącej czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego.

stanu cywilnego, niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego, nie zostały dodatkowo opatrzone datą sporządzenia aktu, pomimo wymogu w tym zakresie określonego w § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego zgodnie, z którym *„Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą (...)*”. Na aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego znajdują się jedynie pieczęcie z datą wpływu wniosków do urzędu, co nie stanowi oznaczenia daty sporządzenia aktu stanu cywilnego w rozumieniu przytoczonego powyżej przepisu.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości poprzez powiadomienie jednego z małżonków o złożeniu przez drugiego małżonka wniosku w sprawie sprostowania aktu małżeństwa, zgodnie z wymogiem określonym art. 35 ust. 5 ustawy p.a.s.c.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- uzupełniania wszystkich wymaganych pól formularza zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa;
- opatrywania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego akta dotyczą, a także opatrywania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, datą sporządzenia aktu, zgodnie z wymogiem określonym w § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zalecenia, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach

ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości.
Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/